

EV TEKSTİLİ AÇISINDAN İSVEÇ

Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği

Ar-Ge Şubesi

Ocak 2020

İçindekiler

İSVEÇ GENEL BİLGİ.....	1
EKONOMİK YAPI.....	2
EKONOMİK PERFORMANS	4
DIŞ TİCARET.....	6
Ülkenin Dış Ticareti	6
İsveç'in Dış Ticareti (Milyar \$)	6
Ülkenin Dış Ticaretinde Başlıca Ürünler	7
TÜRKİYE İLE TİCARET	13
Türkiye-İsveç Dış Ticaret Değerleri (Milyon \$)	13
Türkiye'nin İsveç'e İhracatında Başlıca Ürünler (1 000 \$)	14
Türkiye'nin İsveç'ten İthalatında Başlıca Ürünler (1000 \$)	16
İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller	19
Türkiye-İsveç Yatırım İlişkileri	19
EV TEKSTİLİ AÇISINDAN İSVEÇ	21
Türkiye -İsveç Mekan Tekstili İhracat-İthalat İstatistikleri	22
İŞ ADAMLARININ DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR	23
Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler	23
Para Kullanımı.....	23
Pasaport ve Vize Uygulaması	23
Kullanılan Lisan	23
Ulaşım	24
Yerel Saat	24
Telefon Kodları	24
DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER	25
Dış Ticaret Politikası.....	25
Tarifeler ve Diğer Vergiler.....	25
Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar	25
KAYNAKÇA	28

İSVEÇ GENEL BİLGİ

1850 yılında Avrupa'nın kıyısında kalmış fakir bir tarım ülkesi konumundaki İsveç, 1970 yılında kişi başına düşen GSYİH bakımından dünyada üçüncü sıraya yükselmiştir. 1850-1970 döneminde İsveç, dünyanın en hızlı büyüyen ve kalkınan ülkelerin başında gelmektedir.

Yaklaşık 450.000 km²lik yüzölçümü ile alan bakımından Avrupa'nın en büyük ülkelerinden biri olan İsveç, 10 milyonu aşkın nüfusu ve nüfus yoğunluğu bakımından küçük ülkeler arasında yer almaktadır. Yüksek oranda dışa açıklık, oldukça gelişmiş bir iş dünyası ile özellikle hizmet alanında güçlü kamu payının varlığı, günümüzde İsveç ekonomisinin öne çıkan niteliklerini oluşturmaktadır.

Avrupa ülkelerine yönelik demir cevheri ve orman ürünleri ihracatı; eğitime yapılan yatırımlar; serbest girişimin desteklenmesi; demiryolları başta olmak üzere yabancı sermayeden faydalanmak suretiyle yapılan alt yapı yatırımları; liberal politikalar ile etkin bir bürokratik yapının tesisi bahse konu gelişmenin temelindeki önemli etmenlerdir.

Demir cevheri ve orman ürünleri, tarihsel olarak ülkenin başlıca doğal kaynaklarını oluşturmaktadır. 19. yy. sonlarından itibaren bu kaynakların gittikçe artan bir şekilde gelişmiş ürünlere dönüştürülmesi, ülkenin bugünkü ekonomik faaliyetlerinin de büyük ölçüde temelini teşkil eden sanayi sektörünün hızla gelişmesine imkan vermiştir.

İsveç imalat sanayi çok erken bir aşamada dışa açılmıştır. Dışa açılma mal ihracatı ile başlamış, daha sonra iç pazarın küçüklüğü nedeniyle sanayi şirketleri faaliyetlerini büyük ölçüde yurt dışına taşımışlardır. Başta finans olmak üzere hizmet sektörünün dışa açılmasıyla günümüzde İsveç dünyanın en dışa açık ülkelerinden biri konumundadır.

İsveç, İnsani Gelişmişlik Endeksine göre dünyada 189 ülke arasında İsveç 7. (UN-2017), Ekonomik Serbestlik Endeksine göre dünyadaki 186 ülke arasında 19. (The Heritage Foundation-2019), Küresel Rekabetçilik açısından dünyadaki 140 ülke arasında 9. (World Economic Forum-2018), İş Yapma Kolaylığı açısından ise dünyada 190 ülke arasında 12. sıradadır (Dünya Bankası-2018).

EKONOMİK YAPI

19. yy. ortalarına kadar tamamen bir tarım ülkesi konumunda olan İsveç'te günümüzde tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü, gerek GSYİH gerekse toplam istihdam içerisinde yaklaşık % 2 civarında bir paya sahiptir. Ülke topraklarının sadece % 10'u tarıma elverişli olmasına rağmen İsveç, tarım ihtiyacının % 80'ini kendi kendine karşılayabilmektedir.

Hayvancılık başlıca üretim faaliyeti olup, tarımsal üretim imkanları ülkenin kuzey ve güney bölgeleri arasında oldukça büyük farklılık arz etmekte ve buğday başta olmak üzere hububat ağırlıklı olan üretim büyük ölçüde ülkenin orta ve güney bölümlerinde gerçekleştirilmektedir. Süt ve süt ürünleri İsveç tarımında merkezi bir role sahiptir.

Tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi İsveç'te de GSYİH içinde sanayi imalatının payı giderek azalırken, hizmet sektörünün payı artmıştır. Bununla birlikte imalat sanayi, İsveç ekonomisi bakımından büyük bir öneme sahip olup, İsveç hizmet sektörünün önemli bir kısmı ülkenin sanayi altyapısı ile yakından ilintilidir. 2017 yılı itibariyle GSYİH içerisinde sanayinin payı % 23 olarak gerçekleşmiştir. Sanayi sektöründe çalışan işçi sayısı ise toplam işgücünün % 12'sini oluşturmaktadır.

İmalat sanayiinde toplam üretimin büyük bölümünü kimyasal ürünler, metal ve metal mamulleri, orman ve kağıt ürünleri, makine ekipmanları, motorlu taşıtlar ve bilgisayar, elektronik ve optik cihazlar sanayi oluşturmaktadır.

Başlangıçta, İsveç ekonomisinin bel kemiği olan tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün 20. yüzyılın başlarından itibaren zamanla ekonomiye olan katkısı azalmıştır. 1900'lu yıllardan itibaren ekonomide ön plana çıkan imalat, maden ve inşaat sanayinin 1990'lı yıllara kadar ekonomiye olan katkısı artmıştır. 1990'lı yıllardan itibaren dünyadaki tüm gelişmiş ülkelerde olduğu gibi katma değeri diğer sektörlerle göre en fazla olan hizmet sektörü, İsveç ekonomisinde önemini arttırmıştır.

GSYİH'nın % 65'ini ve toplam istihdamın da % 86'sını oluşturan hizmet sektörü, ülke ihracatının da önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojisinin güçlü sektörlerden biri haline geldiği İsveç, kablosuz iletişim, yazılım geliştirme, mikroelektronik alanlarında dünyada lider ülkeler arasındadır.

İsveç oldukça gelişmiş ve yüksek standartlarda bir ulaştırma ve iletişim altyapısına sahiptir. Telekomünikasyon altyapısı bakımından İsveç dünyanın en gelişmiş ülkeleri arasında yer almaktadır. Sabit telefon hattı, mobil telefon, kişisel bilgisayar, internet ve geniş bant

kullanımı son derece yaygındır. Yaklaşık 10 milyon nüfuslu ülkede kişisel ve iş amaçlı internet erişimi 7 milyona yaklaşmış olup, evlerin % 90'ından fazlasında bilgisayar bulunmaktadır.

EKONOMİK PERFORMANS

1991–1993 yılları arasında 20.yüzyılın en büyük durgunluğuna şahit olan İsvet ekonomisi 1994 yılından sonra hızlı bir toparlanma sürecine girerek, 2000 yılına kadar yıllık ortalama % 3,4 oranında bir büyüme gerçekleştirmiştir. 2001 yılında özellikle bilgi teknolojisi sektörünün en çok etkilendiği küresel kriz nedeniyle yine bir daralmaya maruz kalmıştır. 2008 yılına gelindiğinde yaşanan küresel krizin etkisi 2010 yılından itibaren ortadan kaldırılmıştır.

İsvet'in resmi ekonomi politikasını oluşturan başlıca unsurlar arasında istikrarlı bir kamu maliyesi, düşük enflasyon, geniş kapsamlı yeniden bölüşüm politikası, yüksek vergi sistemi ve kayıtlı işsizliği düşük tutmaya yönelik olarak hizmet içi eğitimi de içeren çok yönlü işgücü piyasası politikası yer almaktadır.

İstikrarlı bir kamu maliyesi oluşturmak için kamu gelirlerini arttırarak giderleri azaltma yoluna giden İsvet, bu hedefine ulaşmak için sağlık, emeklilik, konut teşviki, çocuk ödeneği gibi harcamaların düşürülmesine yönelik bir dizi ekonomik tasarruf programları ile başta bankacılık, kamu hizmetleri ve telekomünikasyon olmak üzere, bazı sektörleri özelleştirme yoluna gitmiştir.

Özellikle 2001–2002 yıllarında kamu maliyesini iyileştirmek amacıyla vergi oranlarında yapılan artış ile uygulanan yüksek vergi oranları, 2006 yılından sonra işsizlik oranını düşürmek ve işgücünü teşvik etmek amacıyla tekrar düzenlenmiştir.

İşsizlik oranının ülke çapında azaltılması amacıyla öncelikli olarak ekonomik büyüme ve işgücü talebini arttırma hedeflenmiştir. İsvet yönetimi, bunun yanında daha kaliteli ve verimli işgücü sağlamaya yönelik eğitim programlarının desteklenmesi, çeşitli kamu sektörlerinde daha fazla istihdam yaratılması, işsiz gençlere yönelik staj programlarının hazırlanması ve yine işgücünü teşvik etmek için vergi muafiyeti ya da vergi indiriminin sağlanması gibi teşvik programları uygulamaktadır.

İhracat odaklı bir ekonomiye sahip olan İsvet'te, faiz ve vergi oranlarının düşürülmesi ile oluşan olumlu etki sayesinde hem iç hem de dış talebin artması, 2008 küresel krizinin çabuk atlatılmasını sağlamıştır. 2010 yılından itibaren İsvet ekonomisinin hızlı bir toparlanma sürecine giren İsvet ekonomisi, 2010 yılında en hızlı büyüyen ülkeler arasında ilk sıralara yükselmiş, 2011 yılından itibaren ise büyümenin devam ettiği ancak büyüme hızının yavaşladığı gözlenmiştir.

Merkez Bankası deflasyon baskılarını yakından takip etmekte ve genişlemeci para politikasını devam ettirmektedir. İsveç'te fiyatlar ve ücretler geçmiş birkaç yıldır çok az artmakta ve ülkenin rekabet gücünü desteklemeye yardımcı olmaktadır.

İsveç'in 2018 yılı itibariyle toplam GSYİH'sı 551,1 milyar dolar ve kişi başına düşen GSYİH'sı ise 53.873 dolar olarak gerçekleşmiştir. Ülkede GSYİH büyüme, 2017'de % 2,4, 2018'de ise % 2,3 olarak gerçekleşmiştir. Özellikle inşaat sektöründeki yatırımların etkisi ile ekonomik büyümenin benzer oranlarda devam etmesi beklenmektedir. 2017 yılı GSYİH, % 1,6 tarım, % 33 sanayi, % 65,4 hizmetler üretiminden oluşmuştur. İsveç'te 2018 yılında enflasyon % 2, işsizlik ise % 6,3 oranında gerçekleşmiştir.

Küresel ekonomik büyüme İsveçli imalatçıların ihracatını daha da artırmakta ve içeride ekonomik büyümeye yardımcı olmaktadır. İç pazarın küçüklüğü nedeniyle dış ticaret ülke ekonomisinde hayati bir öneme sahiptir. Bu itibarla İsveç, dışa açıklık oranı yüksek ekonomilerinden birisidir. Dünya Ticaret Örgütü verilerine göre İsveç'in, 2018 yılı dünya mal ihracatı ve ithalatındaki payı sırasıyla % 0,9 (33.) ve % 0,9 (31.) olup, dünya ticari hizmetler ihracatında 20nci, ithalatında ise 22nci olduğu görülmektedir.

Kısa ve orta dönemde İsveç ekonomisinin öncelikli konularının artan ev fiyatlarını engellemek ve göçmenleri işgücü piyasasına entegre etmek olacağı görülmektedir

DIŞ TİCARET

İsveç'te iç pazarın küçüklüğü nedeniyle dış ticaret ülke ekonomisinde hayati bir öneme sahiptir.

Ülke çok katlı kraft kağıt ve karton, adrenal korteks hormonu, votka ve böbreküstü bezi hormonlarını içeren ilaçlar ihracatında dünya birincisidir. Taşıt veya tarım, orman ve iş makinalarında kullanılan kauçuktan dış lastik ithalatında, paslanmaz çelik ve paslanmaz çelikten yarı mamul ihracatında, paslanmaz çelikten yassı ve soğuk haddelenmiş mamul ithalatında ise dünya birincisidir.

2018 yılında İsveç dünyanın 33'ncü, AB'nin ise 13ncü en fazla ithalat yapan ülkesidir.

Ülkenin Dış Ticareti

İsveç'in Dış Ticareti (Milyar \$)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
İhracat	167,5	164,7	140,0	139,6	153,1	166,0
İthalat	160,6	162,3	138,4	141,1	153,9	170,1
Dış Ticaret Hacmi	328,1	326,0	278,4	280,7	307,0	336,1
Dış Ticaret Dengesi	6,0	2,4	1,6	-1,5	-0,8	-4,1

Ülkenin Dış Ticaretinde Başlıca Ürünler
İsveç'in İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (1 000 \$)

TİP NO	GTİP TANIMI	2016	2017	2018	2017-2018 Değişim %	2018 Pay %
	Genel Toplam	139.456.199	153.105.766	165.970.584	8,4	100,0
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	7.468.527	8.990.401	11.602.714	29,1	7,0
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	6.504.083	7.742.195	10.028.779	29,5	6,0
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	5.599.983	6.193.676	6.707.916	8,3	4,0
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	5.038.952	5.652.847	5.590.807	-1,1	3,4
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	5.436.158	4.575.757	4.458.416	-2,6	2,7
0302	Balık (taze/soğutulmuş)	3.466.741	3.182.692	3.786.421	19,0	2,3
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalın >=6 mm	2.852.275	3.075.374	3.268.502	6,3	2,0
4810	Bir/iki yüzü kaolin, inorganik madde sıvanmış kağıtlar	2.783.098	2.784.114	2.936.059	5,5	1,8
8408	Dizel, yarı dizel motorlar (hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu)	2.255.402	2.363.202	2.540.008	7,5	1,5
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	1.608.815	2.276.809	2.376.012	4,4	1,4
4703	Sodalı ve sülfatlı odun hamuru	1.600.663	1.681.982	2.231.828	32,7	1,3

4804	Kraft kağıt/kartonlar-sıvanmamış-rulo veya tabaka halinde	2.043.507	2.125.106	2.197.785	3,4	1,3
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1.467.544	1.670.808	2.082.510	24,6	1,3
8701	Traktörler	1.492.190	2.211.484	2.024.354	-8,5	1,2
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	1.429.822	1.731.569	1.971.531	13,9	1,2
8431	Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	1.345.524	1.491.927	1.610.983	8,0	1,0
2716	Elektrik enerjisi	840.890	1.116.730	1.571.542	40,7	0,9
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	1.213.898	1.192.143	1.539.754	29,2	0,9
4802	Sıvanmamış kağıt ve karton (perfore edilmemiş kart ve şeritler)	1.319.319	1.387.414	1.457.475	5,0	0,9
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik kablolar	764.998	1.074.386	1.381.584	28,6	0,8
7219	Paslanmaz çelikten yassı hadde mamulü (600mm den geniş)	1.039.838	1.215.140	1.376.262	13,3	0,8
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	1.315.980	1.354.986	1.376.158	1,6	0,8
7225	Alaşımlı çeliklerden yassı hadde mamulü (genişlik 600mm.den çok)	1.016.929	1.158.333	1.211.623	4,6	0,7
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	945.278	1.234.718	1.184.577	-4,1	0,7

8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz tőrbinleri	1.162.291	1.155.061	1.167.160	1,0	0,7
8427	Forkliftler; kaldırma, istifleme tertibatlı Şaryolar	996.846	1.080.089	1.105.846	2,4	0,7
8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek iÇin cihazlar	981.023	1.044.902	1.085.150	3,9	0,7
8479	Kendine őzgő fonksiyonlu makine ve cihazlar	811.080	858.409	1.017.012	18,5	0,6
3901	Etilen polimerleri (ilk Şekillerde)	921.080	1.036.223	1.000.102	-3,5	0,6
8707	Kara taşıtları iÇin karoserileri	898.633	941.410	970.351	3,1	0,6
8421	Santrifőjle ŐalıŐan kurutma, filtre, arıtma cihazları	744.160	822.416	928.791	12,9	0,6
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	747.806	814.732	870.898	6,9	0,5
8422	Yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb. işler iÇin makine, cihaz	714.124	780.185	823.579	5,6	0,5
9027	Fiziksel, kimyasal tahlillere mahsus cihazlar, mikrotomlar	718.943	765.397	784.841	2,5	0,5
7403	ArıtılmıŐ bakır, iŐlenmemiŐ bakır alaŐımları	440.980	712.160	766.516	7,6	0,5
2937	Hormonlar, vb. őncelikle hormon olarak kullanılan tőrevleri	896.494	740.420	753.921	1,8	0,5
8413	Sıvılar iÇin pompalar, sıvı elevatörleri	738.868	763.071	747.009	-2,1	0,5
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	585.712	626.306	743.023	18,6	0,4

8430	Toprak, maden, cevheri taşıma, ayırma, seçme vb. iş makineleri	437.897	580.100	732.137	26,2	0,4
8483	Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişliler, çarklar	386.749	468.716	731.260	56,0	0,4

İsveç'in İthal Ettiği Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP NO	GTİP TANIMI	2016	2017	2018	Değişim %	Pay %
	Genel Toplam	141.101.223	153.856.465	170.114.884	10,6	100
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	6.048.247	7.693.825	10.553.169	37,2	6,2
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	8.720.985	9.090.132	8.704.043	-4,2	5,1
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	4.948.073	6.027.273	7.276.100	20,7	4,3
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	5.503.676	6.302.581	7.110.756	12,8	4,2
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	6.081.167	5.826.982	6.269.431	7,6	3,7
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	3.042.456	3.486.215	4.131.662	18,5	2,4
302	Balık (taze/soğutulmuş)	3.514.512	3.228.262	3.803.651	17,8	2,2
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	2.738.105	2.622.654	2.720.903	3,7	1,6
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1.501.097	1.604.719	1.700.749	6	1
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	1.163.492	1.245.505	1.441.653	15,7	0,8
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	1.095.392	1.211.671	1.379.501	13,9	0,8

8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	1.169.747	1.307.390	1.359.594	4	0,8
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik kablolar	958.674	1.129.425	1.294.516	14,6	0,8
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	1.158.659	1.238.339	1.285.395	3,8	0,8
8431	Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	800.498	961.077	1.108.942	15,4	0,7
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	881.086	988.458	1.038.081	5	0,6
7210	Demir/çelik yassı mamul, kaplı, sıvanmış (600mm. den geniş)	696.718	875.820	965.946	10,3	0,6
8483	Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişliler, çarklar	706.497	878.495	955.733	8,8	0,6
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	827.434	851.687	945.144	11	0,6
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	734.311	866.102	894.768	3,3	0,5
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	714.735	801.888	889.806	11	0,5
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri	706.771	781.576	857.766	9,7	0,5
7308	Demir/çelikten inşaat ve aksamı	474.068	587.378	827.924	41	0,5
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	694.381	777.720	824.953	6,1	0,5
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	719.634	759.210	822.015	8,3	0,5
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	556.076	641.894	819.208	27,6	0,5
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	787.026	812.788	818.046	0,6	0,5
8802	Diğer hava taşıtları, uzay araçları	543.190	289.503	809.154	179,5	0,5
7225	Alaşımlı çeliklerden yassı hadde mamulü (genişlik 600mm.den çok)	469.629	739.658	803.975	8,7	0,5

2204	Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil)üzüm şırası	710.184	725.684	780.891	7,6	0,5
304	Balık filetoları ve diğer balık etleri (taze/soğutulmuş/dondurulmuş)	741.227	763.324	779.339	2,1	0,5
3926	Plastikten diğer eşya	656.343	704.375	762.259	8,2	0,4
4403	Yuvarlak ağaçlar	373.930	380.040	729.811	92	0,4
9405	Diğer aydınlatma cihazları, lambalar, ışıklı tabela, plaka vb.	698.051	730.584	717.989	-1,7	0,4
2716	Elektrik enerjisi	534.780	458.000	717.204	56,6	0,4
8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	582.422	660.008	711.338	7,8	0,4
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	619.256	667.036	705.461	5,8	0,4
8518	Mikrofon, hoparlör, kulaklık, ses yükseltici setler, mesnetleri	504.833	623.679	701.734	12,5	0,4
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	652.703	690.380	694.910	0,7	0,4
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar (şofbenler)	604.484	667.417	684.244	2,5	0,4

TÜRKİYE İLE TİCARET

Türkiye-İsveç Dış Ticaret Değerleri (Milyon \$)

Yıllar	İhracat	İhracat Değişim %	İthalat	İthalat Değişim %	Hacim	Denge
2005	661,5	18,0	1.427,1	27,6	2.088,7	-765,6
2006	787,3	19,0	1.488,1	4,3	2.275,4	-700,8
2007	882,8	12,1	1.716,3	15,3	2.599,0	-833,5
2008	918,8	4,1	1.909,0	11,2	2.827,8	-990,2
2009	748,4	-18,5	1.891,0	-0,9	2.639,4	-1.142,6
2010	946,9	26,5	1.922,8	1,7	2.869,7	-975,9
2011	1.183,0	24,9	2.284,4	18,8	3.467,4	-1.101,3
2012	1.185,7	0,2	2.135,4	-6,5	3.321,1	-949,7
2013	1.147,4	-3,2	2.046,4	-4,2	3.193,8	-899,0
2014	1.319,8	15,0	2.014,9	-1,5	3.334,6	-695,1
2015	1.188,8	-9,9	1.585,0	-21,3	2.773,8	-396,2
2016	1.215,3	2,2	1.478,3	-6,7	2.693,6	-263,0
2017	1.414,3	16,4	1.777,0	20,2	3.191,3	-362,7
2018	1.480,2	4,7	1.730,7	-2,6	3.210,8	-250,5
2018 / (1-10)	1.246,3	6,1	1.464,0	0,2	2.710,3	-217,7
2019 / (1-10)	1.131,1	-9,2	1.349,4	-7,8	2.480,5	-218,2

Türkiye'nin İsveç'e İhracatında Başlıca Ürünler (1 000 \$)

GTİP NO	GTİP TANIMI	2016	2017	2018	2017-2018 Değişim %	2018 Pay %
	Genel Toplam	1.215.269	1.414.292	1.480.373	4,7	100,0
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	200.064	314.710	334.718	6,4	22,6
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	59.037	61.136	77.921	27,5	5,3
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	31.330	42.007	53.202	26,7	3,6
2610	Krom cevherleri ve konsantreleri	27.061	58.053	51.007	-12,1	3,4
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	56.039	45.778	48.679	6,3	3,3
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	44.885	49.256	47.651	-3,3	3,2
8450	Çamaşır yıkama makineleri	33.606	32.917	40.448	22,9	2,7
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	51.186	45.255	39.342	-13,1	2,7
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	43.889	36.721	35.545	-3,2	2,4
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler (örme)	27.524	34.359	33.459	-2,6	2,3
7202	Ferro alyajlar	2.390	18.086	23.934	32,3	1,6
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs. (örme)	28.913	21.016	22.890	8,9	1,5
7326	Demir/çelikten diğer eşya	9.725	13.130	21.678	65,1	1,5
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. Eşya (örme)	17.743	23.287	21.408	-8,1	1,4

5702	Dokunmuş halılar, yer kaplamaları (kilim, sumak, karaman vb.)	19.944	21.330	18.028	-15,5	1,2
8431	Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	10.024	14.460	17.180	18,8	1,2
8422	Yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb. işler için makine, cihaz	13.131	14.101	16.047	13,8	1,1
2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	25.487	28.976	15.995	-44,8	1,1
4009	Vulkanize edilmiş kauçuktan boru ve hortumlar ve donanımları	6.566	9.448	15.027	59,0	1,0
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	13.378	14.242	13.449	-5,5	0,9
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar (şofbenler)	13.956	13.724	13.355	-2,7	0,9
8451	Dokuma maddelerini yıkama, kurutma, ütüleme makine ve cihazları	9.887	9.927	12.252	23,4	0,8
7604	Alüminyum çubuk ve profiller	8.586	9.418	12.093	28,4	0,8
4016	Vulkanize kauçuktan diğer eşya	14.428	14.510	11.938	-17,7	0,8
8702	Toplu halde yolcu taşımağa mahsus motorlu taşıtlar	17.737	17.119	11.932	-30,3	0,8
6206	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs.	5.328	9.609	10.667	12,0	0,7
3920	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamalar	10.743	12.001	10.249	-14,6	0,7
6907	Karo, küpler vb. eşya-cilasız/sırsız seramikten	176	9.458	10.072	6,5	0,7
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet, mutfak bezleri	12.081	11.421	9.944	-12,9	0,7
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz (örme)	11.737	12.434	9.913	-20,3	0,7
7318	Demir/çelikten cıvata, somun, tavan halkası, vida, perçin, pim vb.	5.590	9.055	9.896	9,3	0,7

2008	Başka yerinde belirtilmeyen meyve ve yenilen diğer bitki parçaları konserveleri	14.242	13.861	9.549	-31,1	0,6
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	5.960	8.555	9.185	7,4	0,6
4819	Kağıt/karton vb. esaslı kutu, kılıf, torba vb. eşya	6.878	7.281	8.531	17,2	0,6
7610	Alüminyum inşaat ve aksamı	9.251	7.799	7.627	-2,2	0,5
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	545	446	7.241	1,523,5	0,5
3923	Eşya taşıma ambalajı için plastik mamulleri, tıpa, kapak, kapsül	6.959	6.473	7.212	11,4	0,5
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, mücehhez tablolar	6.988	7.987	7.020	-12,1	0,5
7411	Bakırdan ince ve kalın borular	3.883	5.752	6.697	16,4	0,5
6107	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası (örme)	3.415	9.143	6.685	-26,9	0,5

Türkiye'nin İsveç'ten İthalatında Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP NO	GTİP TANIMI	2016	2017	2018	2017-2018 Değişim %	2018 Pay %
	Genel Toplam	1.478.308	1.776.955	1.730.734	-2,6	100,0
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	124.164	207.176	221.400	6,9	12,8
4810	Bir/iki yüzü kaolin, inorganik madde sıvanmış kağıtlar	111.911	140.459	142.646	1,6	8,2
7204	Demir/çelik döküntü ve hurdaları, bunların külçeleri	52.885	79.115	119.361	50,9	6,9
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	91.346	93.894	82.577	-12,1	4,8

8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	10.579	47.662	76.461	60,4	4,4
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	20.363	35.766	67.505	88,7	3,9
4703	Sodali ve sülfatlı odun hamuru	48.535	99.937	63.782	-36,2	3,7
7225	Alaşımli çeliklerden yassı hadde mamulü (genişlik 600mm.den çok)	52.571	55.868	59.467	6,4	3,4
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	37.761	52.137	45.731	-12,3	2,6
4804	Kraft kağıt/kartonlar-sıvanmamış-rulo veya tabaka halinde	39.035	39.523	39.713	0,5	2,3
8429	Dozerler, greyder, skreyper, ekskavatör, küreyici, yükleyici vb.	50.545	53.604	32.755	-38,9	1,9
3904	Vinil klorür/halojenli diğer olefin polimerleri (ilk şekilde)	34.089	43.703	29.714	-32,0	1,7
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	51.306	62.138	26.207	-57,8	1,5
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	28.438	26.606	25.417	-4,5	1,5
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	8.110	14.102	25.250	79,1	1,5
8475	Elektrik/elektronik ampul, tüp, valf montaj makineleri	1.464	9.096	21.164	132,7	1,2
8431	Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	18.164	20.642	20.384	-1,2	1,2
4802	Sıvanmamış kağıt ve karton (perfore edilmemiş kart ve şeritler)	13.263	16.953	20.018	18,1	1,2
7228	Alaşımli çelikten çubuk, profil, içi boş sondaj çubukları	14.588	16.454	16.020	-2,6	0,9
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	24	1.851	14.710	694,7	0,8
8430	Toprak, maden, cevheri taşıma, ayırma, seçme vb. İş makineleri	15.816	27.173	13.994	-48,5	0,8

8408	Dizel, yarı dizel motorlar (hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu)	15.075	18.713	13.470	-28,0	0,8
8535	Gerilimi 1000 voltu geçen elektrik devresi teçhizatı	10.736	8.537	13.126	53,8	0,8
4811	Kağıt/karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar	7.914	9.830	12.829	30,5	0,7
7219	Paslanmaz çelikten yassı hadde mamulü (600mm den geniş)	5.444	16.570	12.483	-24,7	0,7
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	20.002	13.975	12.092	-13,5	0,7
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri	11.360	13.239	11.838	-10,6	0,7
2905	Asiklik alkoller vb. halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış/nitrozalanmış türevleri	10.944	11.547	11.226	-2,8	0,6
8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar	12.918	9.594	10.969	14,3	0,6
3208	Sentetik polimerler esaslı; susuz ortamda eriyen/dağılan, boya ve vernik	10.434	10.361	10.735	3,5	0,6
8482	Her nevi rulmanlar	10.680	10.504	9.935	-5,4	0,6
8483	Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişliler, çarklar	5.484	6.096	9.827	61,2	0,6
3918	Plastikten yer kaplamaları-duvar ve tavan kaplamaları dahil	6.866	9.424	9.237	-2,0	0,5
8441	Kağıt hamuru, kağıt işleme, kesme makine ve cihazları	5.844	2.563	8.800	243,3	0,5
8427	Forkliftler; kaldırma, istifleme tertibatlı şaryolar	10.159	6.823	8.149	19,4	0,5
4801	Gazete kağıdı (rulo veya tabaka)	13.513	12.428	7.966	-35,9	0,5
9021	Ortopedik cihazlar, kırıklara mahsus cihazlar, işitme cihazı vb.	7.933	7.929	7.881	-0,6	0,5
8209	Aletler için monte edilmemiş levha, çubuk, uç vb. (sermetlerden)	6.029	6.552	7.559	15,4	0,4

1107	Malt	4.394	2.619	7.397	182,4	0,4
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	3.882	11.957	7.239	-39,5	0,4

İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Ticaret Anlaşması	07/06/1948
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	21/01/1988
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	11/04/1997
Ekonomik ve Ticari İşbirliği Karma Komitesi Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi	09/08/1999
Ekonomik ve Ticari İşbirliği Karma Komitesi I. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı	13/12/2000

Türkiye-İsveç Yatırım İlişkileri

Türkiye ile İsveç arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin tarihi oldukça eskiye dayanmaktadır. Ericsson 1800'lerin sonunda, Atlas Copco 1923 yılında, SKF 1928 yılında ve Volvo ile Scania 1933 yılında Türkiye'deki ilk yatırımlarını gerçekleştirmiştir. Bugün, ABB Elektronik, Akzo Nobel, Alfa Laval, Assab, AstraZeneca, Atlas Copco, Elektrolux, Ericsson, H&M, Ikea, Kappahl, Lindex, Sandvik, Scania, SKF, Tetra Pak, Volvo gibi İsveç kökenli birçok büyük firmanın ülkemizde temsilcilik ofisi/irtibat bürosu bulunmaktadır.

Türkiye'nin 2018 yılında yurtdışına gerçekleştirdiği 4 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırımda, İsveç 16 milyon dolar ve %0,4 pay ile 19. sıradadır (TCMB). 2018 yılında yurtdışından Türkiye'ye gelen 6 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yatırımda, İsveç 17 milyon dolar ve %0,28 pay ile 23. sıradadır (TCMB).

İsveç Ticaret Merkezi'nin (Swedish Trade Council/Exporttrade) Türkiye'deki ofisi İsveç'in ihracatını arttırmak ve ticari işbirliğinde bulunmak amacıyla 1991 yılından bu yana Türkiye'de faaliyet göstermektedir.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) bünyesinde de 1992 yılında kurulan Türk-İsveç İş Konseyi'nin de, İsveç Ticaret Merkezi ile pek çok konuda ticari işbirliği bulunmaktadır.

İsveç'te yaklaşık 3000 Türk girişimci, ağırlıklı olarak otel, lokanta, servis, gıda, tekstil, hazır giyim, turizm ve insan kaynakları alanında faaliyet göstermekte ve yılda yaklaşık 5 milyar ABD doları civarında ciro yaptığı tahmin edilmektedir.

EV TEKSTİLİ AÇISINDAN İSVEÇ

2018 yılında İsveç'in mekan tekstili ithalatı 374,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiş olup, en fazla mekân tekstili ithalatı yaptığı ülkeler sırasıyla Çin, Almanya ve Hindistan olmuştur. Ülkemizin bu pazarda %4,50 gibi pazar payı mevcuttur. Türkiye İsveç pazarındaki 7. sırada yer alan tedarikçi ülkedir. Diğer yandan 2018 yılında İsveç 658,8 milyon dolar tekstil ithalatı gerçekleştirmiş olup 2017 yılında bu değer yaklaşık 617,8 milyondur.

2018 yılında İsveç'in mekân tekstili ithalatı ürün grupları bazında incelendiğinde, dünyadan en fazla 6302 GTİP başlıklı Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri: ithal ettiği görülmektedir. İthalatta ikinci en büyük ürün grubu 6303 GTİP başlıklı Perdeler ve iç storlar; perde ve yatak farbelaları iken üçüncü en büyük ürün grubu ise 6304 GTİP başlıklı Diğer mefruşat eşyası ürün grubudur. (9404 pozisyonundakiler hariç)

Türkiye ev tekstili sektörü için bugün İsveç pazarı ihracat değeri bakımından 42. sırada yer almaktadır. Ayrıca Türkiye İsveç pazarının 7. tedarikçisi konumunda yer almaktadır. 2018 yılında İsveç'in ev tekstilin ithalatının %24,01'ini sağlayan Çin 1. tedarikçi konumunda yer almaktayken %16,35 pay ile Almanya 2. tedarikçi konumunda yer almaktadır. Türkiye'nin ise İsveç ev tekstili Pazar payı son üç yıl içinde bir miktar artış ile %4,50 olmuştur.

Türkiye'nin İsveç ev tekstili sektöründeki pazar payı diğer ülkelerdeki ve dünya pazarındaki etkinliği göz önüne alındığında düşük kalmaktadır. Bundan dolayı Türkiye'nin gerekli araştırmaları ve atılımları yaparak İsveç ev tekstili sektöründeki payını %10 üzerine çıkarma potansiyeli yüksektir.

Türkiye -İsveç Mekan Tekstili İhracat-İthalat İstatistikleri

İhracat-İthalat Rakamları

Yıl	Ev tekstili sektöründe ilgili ülkeye ihracatımız (1000 \$)	Ülkenin Sektörde toplam İthalatı İçinde ülkemizin Payı (%)	İlgili Ülkenin Sektördeki Toplam İthalatı (1000 \$)	İlgili Ülkenin Sektördeki Toplam İthalatında ilk 5 ülke
2018	13.668	4,50%	374.533	Çin, Almanya, Hindistan, Pakistan, Bangladeş
2017	15.782	4,07%	387.963	Çin, Almanya, Hindistan, Pakistan, Bangladeş
2016	16.855	3,79%	360.980	Çin, Almanya, Hindistan, Bangladeş, Pakistan,

Not: Mekân tekstillerinde 4 basamaklı GTP bazında analiz yapılmıştır.

İŞ ADAMLARININ DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

İsveçliler detaylara önem veren bir toplumdur. İsveç'te kendinizi kabul ettirebilmeniz için ince detaylara dikkat edilmesi, planlanmış ve mantıklı organize edilmiş bir teklifle gitmeye özen gösterilmesinde fayda vardır.

İsveçliler, sosyal veya iş konusunda gerçekleştirilen toplantılara geç gidilmemesi konusunda hassastır. Randevuların çok önceden ayarlanmasında fayda vardır.

Toplantılar için en uygun zaman dilimi 9:00-10:00 veya 14:00-16:00 arasındaki zaman dilimidir. İsveçlilerin büyük bir çoğunluğu İngilizce bilmekte ve konuşmaktadır. Görüşmeye bolca kartvizit götürülmesi oldukça faydalıdır.

Para Kullanımı

Para birimi olarak, 1873 yılından beri İsveç Kronu kullanılmaktadır. 1995 yılında AB'ne üyeliği kabul edilen İsveç'te, yapılan halk oylaması sonucu AB ortak para birimi Avro'nun kullanılması reddedilmiştir. İsveç Kronu 1.000, 500, 100, 50 ve 20'liklik banknotlar halinde, basılmaktadır. Kredi kartları birçok alışveriş merkezi ve restoranda geçerlidir.

Pasaport ve Vize Uygulaması

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri ise, 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla, İsveç'e yapacakları seyahatlerinde vizeden muaftır (www.mfa.gov.tr) İsveç Schengen'e üye bir ülkedir.

Kullanılan Lisan

İsveç'te en çok konuşulan dil, Kuzey Cermen dili olan ve Danca, Norveççe gibi dillerle yakın akraba olan İsveççedir. Ülkedeki nüfusun çok az bir oranı kadar da Fince konuşulmaktadır. Halkın büyük kısmı başta İngilizce olmak üzere birkaç yabancı dil bilmektedir.

Ulaşım

İsveç'te ulaşım imkanları oldukça gelişmiş ve çok çeşitlidir. İsveç'te hava trafiğinin en yoğun olduğu alanlar, başta Arlanda havaalanı olmak üzere, Stokholm'de Bromma, Skavsta, Göteborg'da Şehir ve Landvetter havaalanlarıdır. THY'nın İstanbul'dan Stokholm'e ve Göteborg'a düzenli uçak seferleri bulunmaktadır. En önemli limanları ise Stokholm, Malmö, Göteborg'dur. Gelişmiş bir raylı ulaşım sistemine sahip olan İsveç'te en önemli tren yolları Stokholm ve Göteborg'da mevcuttur. Metro ise Stokholm'de bulunmaktadır.

Yerel Saat

İsveç, Greenwich'e göre 1 saat ileridedir (GMT + 1).

Telefon Kodları

İsveç ile telefon ya da faks yoluyla iletişim kurmak için uluslar arası telefon kodu +46'dır. Başkent Stokholm'ün telefon kodu 8 Göteborg'un ise 31'dir. Yaygın olarak kullanılan telefon kulübelerinde ise paranın yanısıra telefon kartları geçmektedir.

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER

Dış Ticaret Politikası

İsveç dış ticareti, AB ve DTÖ üyeliğinden kaynaklanan kurallara göre ŐekillenmiŐtir. AB28 üye Őlkeleri arasında malların ticaretinde gŐmrŐk tarifesi bulunmamaktadır. AB üye Őlkeler arasındaki ticarete tarife dıŐı kısıtlamaların (sağlıkla ilgili dŐzenlemeler v.b.) kaldırılmasında baŐarılı olunmuŐtur. İsveç için Önemli bir diğer husus da, Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) ve AB üye Őlkeleri arasında 1 Ocak 1994'te yapılan anlaşma ile Avrupa Ekonomik Alanı (AEA) kapsamında, AB üyesi olmayan Norveç, İzlanda ve LihtenŐtayn ile de tek pazar oluŐturulmuŐtur. Buna ek olarak AB üye Őlkesi olması nedeniyle İsveç'in TŐrkiye ile gŐmrŐk birliği anlaşması da bulunmaktadır.

Tarifeler ve Diğer Vergiler

İsveç dış ticarete Avrupa Birliği'nin Ortak Ticaret Politikasını (OTP) uygulamaktadır. Őlkenin gŐmrŐk vergi oranları Ortak GŐmrŐk Tarifesi (OGT) çerçevesinde tespit edilmektedir.

Katma Değer Vergisi (KDV) ve Özel TŐketim Vergisi (ŐTV) Topluluk Mevzuatında tam olarak uyumlaŐtırılmadıėından üye Őlkeler tarafından belirlenmektedir. İsveç'teki standart KDV oranı % 25'tir. Buna karŐılık, gıda, toplu taşıma ve konaklama için % 12; gazete, dergi, kŐltŐrel ve sportif faaliyetler için % 6 indirilmiŐ vergi oranları uygulanmaktadır. AlkollŐ ŐrŐnler, tŐtŐn mamulleri ve enerji, İsveç'te ŐTV'ne tabi bulunan ŐrŐn gruplarıdır.

ŐrŐn Standartları ile İlgili Uygulamalar

İsveç mevzuatı, AB teknik mevzuatı ile uyumludur. AB teknik mevzuatında birçok sanayi ŐrŐnŐ için CE iŐareti zorunludur.

CE iŐareti ŐrŐnŐn, AB direktiflerine uygun olduğunu ve gerekli bŐtŐn uygunluk değerlendirme faaliyetlerinden geçtiğini gŐsteren bir birlik iŐaretidir. CE iŐareti, AB sağlık, çevre, gŐvenlik ve tŐketiciyi koruma kapsamına giren direktiflerle ilgili ŐrŐnleri içermektedir. Avrupa pazarında ŐrŐnlerini pazarlamak isteyen Őreticiler CE iŐareti taŐımak zorundadır. Direktiflere uymayan ŐrŐnler AB üye Őlkeleri, ilgili mevzuat uyumunu gerçekteŐtirmiŐ aday Őlkeler ile Norveç, İzlanda ve LihtenŐtayn pazarlarında yer alamaz.

Gıda ŐrŐnleriyle ilgili olarak, AB üye devletleri arasında tek pazar oluŐturmak amacıyla, genel prensiplerin ve temel dŐzenlemelerin çerçevesini belirleyen EC 178/2002 sayılı dŐzenleme ile Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 yılı içerisinde yŐrŐrlŐėe giren bu

düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurulmuş ve gıda güvenliği konusundaki uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir.

Düzenleme genel olarak Genel Gıda Yasası olarak bilinmekte olup, gıdaların izlenebilirliği konusunda da düzenlemeleri içermektedir (Madde 18). Genel Gıda Yasası'nın belirlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir. Bu yasayı ve uygulanmasına dair esasları içeren direktifleri ve diğer ilgili yükümlülükleri tüm üye devletler kabul etmiştir. Buna göre, uygulanan AB tek pazar anlayışı çerçevesinde tüm gıda ürünlerinin AB üye devletleri içerisinde mi üretildiği yoksa üçüncü ülkelerden ithal edildiği konusu bilinmektedir.

Gıda Kanununun üye devletler içerisinde uyumlaştırılması amacıyla iki farklı yaklaşım söz konusudur. Bunlardan ilki, etiketleme, hijyen ve katkı maddeleri gibi yatay konuları içermekte olup; ikincisi spesifik gıda maddeleri (kakao, çikolata ürünleri, şeker, bal, reçel, meyve suyu, yeni geliştirilen gıdalar vb.) ile ilgili dikey konuları içermektedir. Gıda ürünleri konusunda "tarladan sofraya" kavramı çevresinde her aşamada güvenlik ve kaliteyi garantileyen HACCP(Kritik Kontrol Noktalarında Tehlike Analizi) teknik zorunluluktur. Ayrıca, gıda ürünlerinin etiketlenmesine yönelik olarak birtakım zorunlu kurallar bulunmakta olup, bu konudaki ayrıntılı güncel bilgilere www.slv.se (The Swedish National Food Administration) adresinden ulaşılabilmektedir.

Avrupa Birliği için bir diğer önemli konuda, kimyasal ürünlerdir. Birliğin yeni kimyasal ürünler politikası uyarınca kimyasalların üretimi, pazara sunumu, ithalatı ve kullanımına yönelik olarak 1 Haziran 2007 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren REACH (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals) sistemi kapsamında kimyasalların kayıt, değerlendirme ve izni zorunlu kılınmıştır.

İsveç'te eczacılık ürünleri, kozmetik ve hijyenik ürünler ile kimyasalları içeren sınırlı bir ürün grubu için özel işaretleme gerekleri mevcuttur. Bu konulardaki ayrıntılı bilgilere www.mpa.se (The Swedish Medical Product Agency), www.kemi.se (The Swedish Chemicals Inspectorate) adreslerinden ulaşılabilmektedir.

Bunun yanında zorunlu olamamakla birlikte GLOBALGAP (EUREPGAP) 1997 yılında Avrupalı büyük perakendeci süpermarketlerin raflarına koydukları tarım ürünlerinin güvenli insan sağlığına zararlı olmadığından emin olmak için bir araya gelip kurdukları ve uygulamaya koydukları tüm dünyada geçerli olan bir standart haline gelmiştir.

ISO 9000 kalite yönetim serisi ile ISO 14000 Çevre Standartları, ISO 22000 standartları ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak 18001(OHSAS-İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi) standartları AB üye ülkelerinde önemli bir pazarlama unsurudur.

Standartların Avrupa ve uluslararası normlara oluşturulması ve var olan standartların uyumlaştırılmasından sorumlu olan İsveç Standartları Enstitüsü, hem Avrupa Standardizasyon Kuruluşu (CEN), hem de uluslararası Standardizasyon Kuruluşu (ISO) üyesidir.

Ayrıca İsveç'in teknoloji, hukuk ve finans gibi konularda akreditasyonunu sağlayan İsveç Akreditasyon ve Onaylama Kuruluşu (SWEDAC) uyumlaştırma konusunda önemli bir ulusal kuruluştur.

KAYNAKÇA

- 1) www.trademap.org
- 2) <https://ticaret.gov.tr/>

YASAL UYARI: Bu rapor Birliğimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliğimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Birliğimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.